

**UCHWAŁA NR ...../2024
RADY GMINY MNIÓW
z dnia ..... 2024 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), Rada Gminy Mniów uchwała co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mniów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Signed by /
Podpisano przez:

Mariusz Delipacy

Date / Data:
2024-10-10
11:10

WÓJT
mgr Piotr Wilczak

UZASADNIENIE

Z związku ze zmianą ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), przepisy, które weszły w życie zmieniają terminologię dotychczas stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową, rozszerzają również dotychczasowe formy przemocy domowej oraz krąg osób na które będą oddziaływać zmienione przepisy.

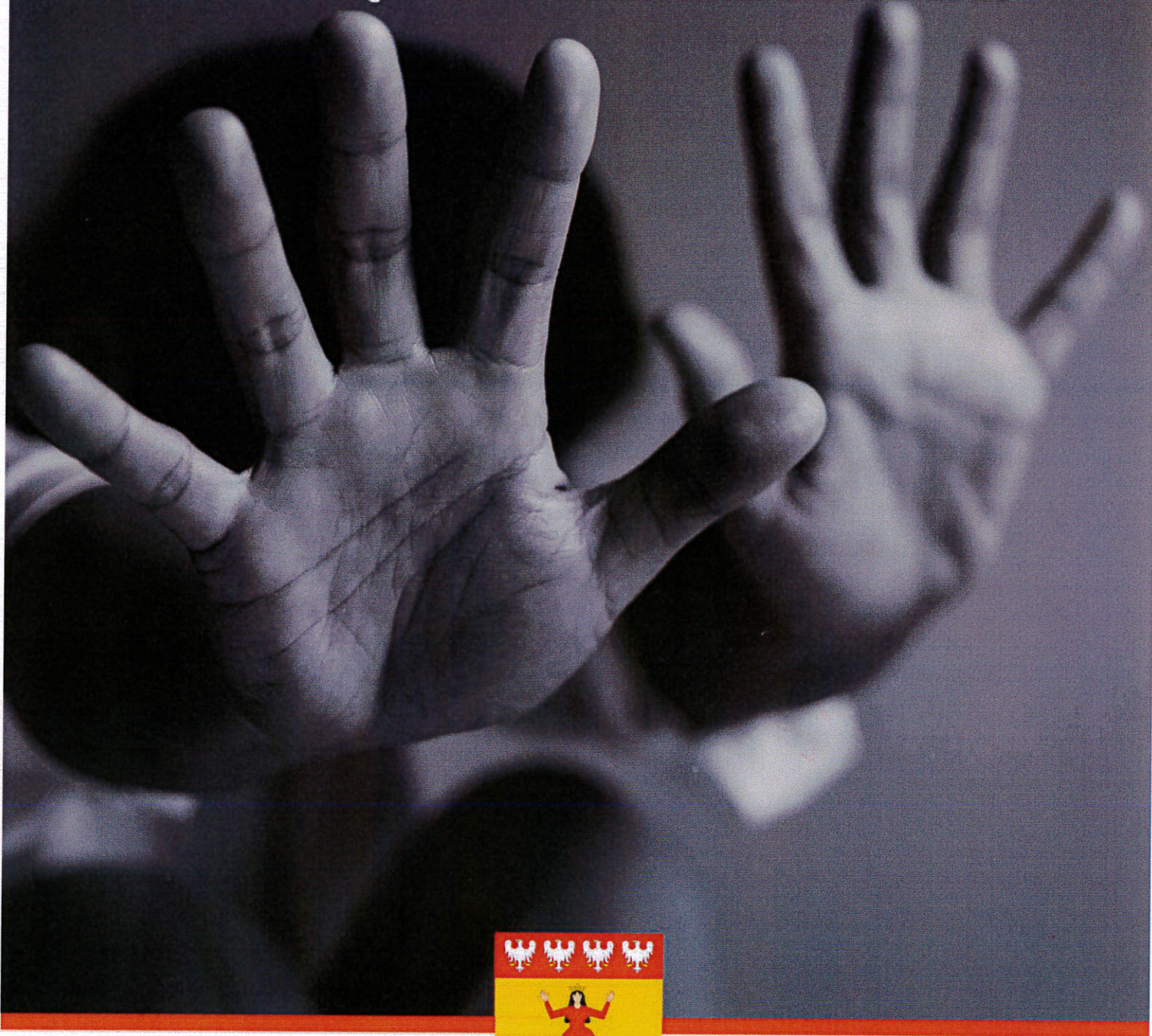
W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz podjęcie niniejszej uchwały.

W P Ł Y N Ę Ł O

dnia 2024 -10- 2 5

Podpis *[signature]*

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ**

DLA GMINY MNIÓW
NA LATA 2024-2030

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CUS – Centrum Usług Społecznych w Mniowie

CUW – Centrum Usług Wspólnotowych w Mniowie

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna w Mniowie

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mniowie

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

MZPPP – Miejski Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Kielcach

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – Procedura „Niebieskie Karty”

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach

PIK – Punkt Interwencji Kryzysowej

pp. – punkty procentowe

KP – Komisariat Policji w Strawczyźnie

PK – Punkt Konsultacyjny

UG – Urząd Gminy Mniów

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

SPIS TREŚCI

PRZEMOC DOMOWA	3
DEFINICJA PRZEMOCY	3
FORMY PRZEMOCY	5
SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OHÓLNOPOLSKICH	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	8
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	9
CHARAKTERYSTYKA GMINY MNIÓW	11
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ	12
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY MNIÓW	16
ANALIZA DANYCH ZASTANCYH	16
WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH	19
UCZNIOWIE	19
DOROŚLI MIESZKAŃCY	33
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	45
ADRESACI PROGRAMU.....	54
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	54
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	54
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	55
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	57
BIBLIOGRAFIA.....	58
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	59
SPIS RYSUNKÓW	59
SPIS TABEL.....	59
SPIS WYKRESÓW	60

PRZEMOC DOMOWA

Definicja przemocy¹

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

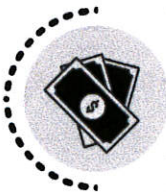
niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.)

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

- **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
- **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
- **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
- **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody².

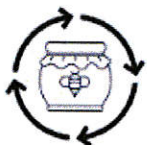
Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnąć i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy³.

² Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s. 1

³ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cykle-przemocy-w-rodzinie> [dostęp: 11.05.2024] r.

Formy przemocy

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.
- 5. Zaniedbanie** – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające

w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia⁴. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym⁵.

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

Według „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci” przeprowadzonej w 2021 roku na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej najpowszechniejszą formą przemocy domowej wobec dzieci w opinii badanych Polaków była przemoc psychiczna, a w następnej kolejności wybrane zostały: zaniedbanie i przemoc fizyczna. Odsetek 19% dzieci w Polsce doznał przemocy fizycznej, z kolei nieznacznie mniej – przemocy psychicznej (18%), z kolei 9% wskazało na przemoc ekonomiczną, a 8% na seksualną. Ponadto 54% mężczyzn i 45% kobiet przyznało się do użycia przemocy wobec dziecka w formie tzw. „dania klapsa”. Większość badanych, którzy byli świadkami przemocy zadeklarowało, że podjęło w związku z tym faktem działania (61%), wśród których najczęściej podano rozmowę, uświadomienie problemu (26%), zgłoszenie na policję (20%) oraz pomoc społeczną

⁴ J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

⁵ Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.

(18%). Co ważne, przeważająca większość Polaków wykazała świadomość, że dziecko, które widzi przemoc między swoimi rodzicami również jest osobą doznającą przemocy (81%).

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególny sposób są narażona na doznawanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami, doznawało przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemocy psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemocy fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁶.

Również w 2023 roku przemoc wobec dzieci stanowiła poważne wyzwanie społeczne, pociągające za sobą szereg negatywnych konsekwencji dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci. Analiza statystyk opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, rzuca światło na skalę problemu oraz konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska do rozwoju. Z odpowiedzi udzielanych przez respondentów w wieku 11-17 lat wynika, że zdecydowana większość z nich (79%) choć raz doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania. Ponadto co czwarty ankietowany (27%) został kiedykolwiek pokrzywdzony za pośrednictwem więcej niż dwóch różnych form przemocy lub zaniedbania.

Ponadto, z Raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż w 2023 roku przemoc stanowiła główny temat przeprowadzonych konsultacji. Najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z osobami doznającymi przemocy (44%), niemniej jednak odebrali również 25% połączeń od świadków przemocy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc, przeważnie wskazują na więcej niż jedną jej formę. Przemoc psychiczna jest tematem większości przeprowadzanych rozmów – zgłaszało ją 8 756 osób (w tym 163 dzieci), z kolei doświadczanie przemocy fizycznej deklarowało 4 551 dzwoniących (w tym 98 dzieci). Odnotowano również przypadki przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%)⁷.

⁶ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232), s. 5-7.

⁷ Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa, s. 29.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Mniów. Istotnym elementem **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030** jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030**.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2011 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,

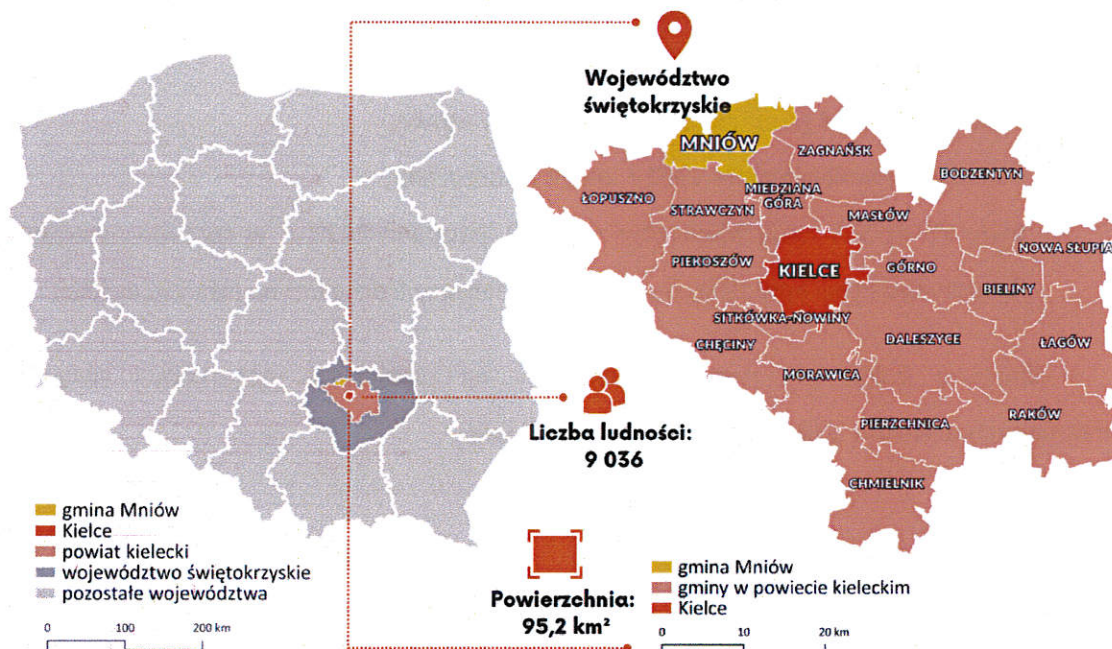

- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe,
- ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela,
- uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

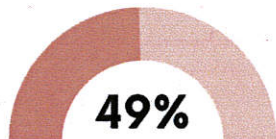
Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Centrum Usług Społecznych w Mniowie.

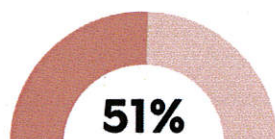
CHARAKTERYSTYKA GMINY MNIÓW

4 430

4 606

Przyrost naturalny: -35

zgoni
58.9%

urodzenia
41.1%

1 KULTURA

- Centrum Usług Wspólnych w Mniowie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Mniowie

2 OŚWIATA

- Szkoła Podstawowa i oddział przedszkolny w Zaborowicach
- Szkoła Podstawowa i oddział przedszkolny w Cierkach
- Szkoła Podstawowa i oddział przedszkolny im. Jana Pawła II w Mniowie oraz Klub Dziecięcy "Tęczowa Kraina"
- Szkoła Podstawowa i oddział przedszkolny w Grzymałkowie

3 POMOC SPOŁECZNA

- Centrum Usług Społecznych w Mniowie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mniowie
- KLUB "SENIOR +"
- Punkt Konsultacyjny
- Zespół Interdyscyplinarny

*Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2023 roku (BDL GUS)

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Mniów zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzy Wójt Mniowa powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do Wójta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych i innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
  - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
  - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
  - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
  - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
  - 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
  - 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
  - 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,

- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030** wraz z obszarami ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.

Instytucja	obszar działania
Centrum Usług Społecznych w Mniowie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wczesna diagnoza i poradnictwo, ■ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, ■ dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, ■ udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej, ■ organizowanie poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej, ■ działania interwencyjne, ■ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ■ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, ■ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, ■ obsługa organizacyjno-techniczna ZI, ■ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mniowie	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Komisariat Policji w Strawczynie	<ul style="list-style-type: none"> Uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
Placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> Wczesna diagnoza, przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> Wczesna diagnoza, przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe	<ul style="list-style-type: none"> Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Źródło: Opracowanie własne.

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- Miejski Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Kielcach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psycholodzy, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY MNIÓW

Analiza danych zastanych

Na lata 2021-2023 dostrzegalne są wahania liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy: w 2021 i 2022 roku po 1 rodzinie korzystało ze wsparcia, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 4. Analogiczne tendencje zachodzą w przypadku ich udziału procentowego w ogóle liczby rodzin otoczonych wsparciem GOPS: w 2021 i 2022 roku wartość ta kształtowała się na poziomie po 0,2%, a w 2023 roku – 0,8 %.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy domowej w gminie Mniów w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

wyszczególnienie	2021	2022	2023
ogółem	437	434	457
przemoc	1	1	4
udział procentowy	0,2%	0,2%	0,8%

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy integrowanie działań podejmowanych przez specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz przedstawicieli instytucji, diagnozowanie problemu przemocy, wdrażanie działań w środowisku narażonym na jej wystąpienie, interwencja w środowisku dotkniętym przemocą oraz podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W ramach przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej, w strukturach Zespołu Interdyscyplinarnego tworzone są grupy robocze, które zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, funkcjonują obecnie pod nazwą grup diagnostyczno-pomocowych. Są one powoływane w zależności od istniejących potrzeb i indywidualnych przypadków. Ich podstawowym zadaniem jest stworzenie i realizowanie planu pomocy rodzinom, stałe monitorowanie ich sytuacji oraz prowadzenie bieżącej dokumentacji podejmowanych działań i uzyskiwanych efektów.

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Mniów na przestrzeni analizowanych lat wygląda następująco – w roku 2021 i 2022 Zespół spotkał się po 10 razy,

a w roku 2023 – 12 razy. Podczas spotkań weryfikowano wszczęte procedury i podejmowano decyzje na temat dalszych działań wobec członków rodzin doznających i stosujących przemoc. W ramach procedury „Niebieskie Karty” powoływane były grupy robocze (obecnie diagnostyczno-pomocowe). W 2021 roku utworzone zostały 43 grupy robocze, które spotkały się 81 razy, w 2022 roku było to 42 grup i 84 spotkania, natomiast w roku 2023 utworzonych zostało 28 grup, które odbyły 87 spotkań.

Tabela 3. Dane dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	10	10	12
liczba utworzonych grup roboczych	43	42	28
liczba spotkań grup roboczych	81	84	87

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2021-2023

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

W latach 2021-2023 zauważalny jest spadek w zakresie liczby wdrożonych procedur „Niebieskie Karty”: w 2021 roku wszczęto 28 procedur NK, w 2022 roku – 9, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 7. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” wahała się – w 2021 zakończono 28 procedur, 2022 – 20, z kolei w 2023 roku – 43. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 4. Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	28	9	7
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	28	20	43

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2021-2023

W ramach swoich działań, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. Na podstawie danych można dostrzec, iż w 2021 roku GKRPA prowadziła rozmowy z 10 osobami doznającymi przemocy, w 2022 roku – z 15, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – z 1 osobą. Wahania widoczne są również w przypadku liczby osób stosujących przemoc: w 2021 roku GKRPA kontaktowała się z 6 takimi osobami, w 2022 roku – z 15, natomiast w 2023 roku – z 7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w badanym okresie nie przeprowadziła rozmów z żadnym świadkiem przemocy domowej. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 5. Liczba osób dotkniętych przemocą, z którymi kontaktowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
osoby doznające przemocy	10	15	1
osoby stosujące przemoc	6	15	7
świadkowie przemocy	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok.

Wyniki badań ankietowych

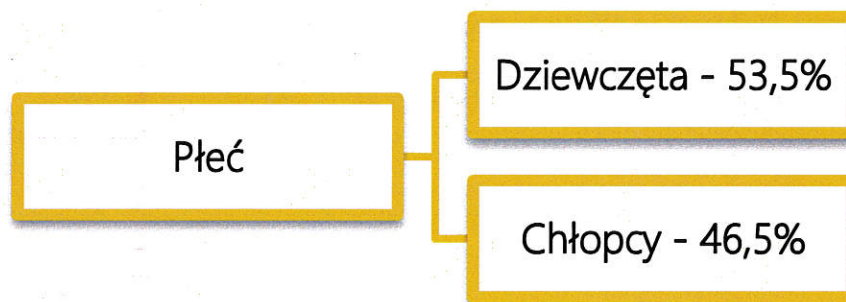
Uczniowie

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży z gminy Mniów. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych z doświadczaniem przemocy domowej, doznawaniem oraz stosowaniem przemocy rówieśniczej, a także cyberprzemocy oraz poznanie opinii młodych mieszkańców Gminy na temat realizowanych w szkole działań profilaktycznych.

Struktura badanej próby

Uczniowie ze szkół podstawowych znajdujących się na terenie gminy Mniów wypełnili 187 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne przewagę miały dziewczęta – stanowiły 53,5% ogółu. Chłopcy natomiast wypełnili 46,5% kwestionariuszy.

Rysunek 1. Płeć: N⁸=187

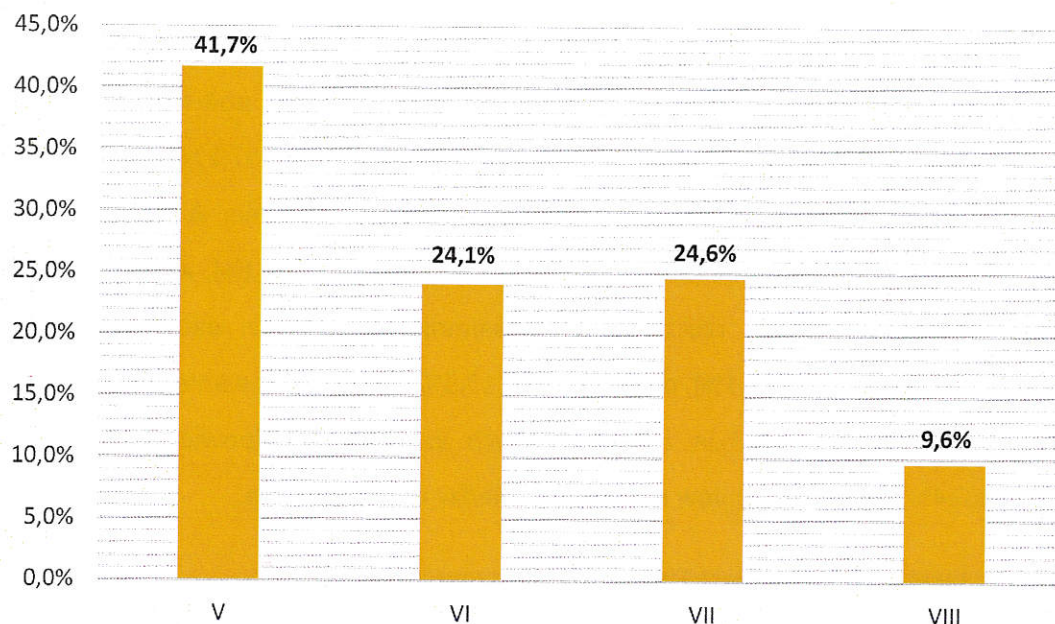

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Największy udział w badaniu ankietowym mieli uczniowie z klas V, stanowiący 41,7% badanych. Respondenci uczęszczający do klas VI i VII szkół podstawowych wypełnili odpowiednio 24,1% ankiet, oraz 24,6% natomiast przynależność do klasy VIII zadeklarowało 9,6% uczniów.

⁸ N – liczba osób odpowiadających na dane pytanie

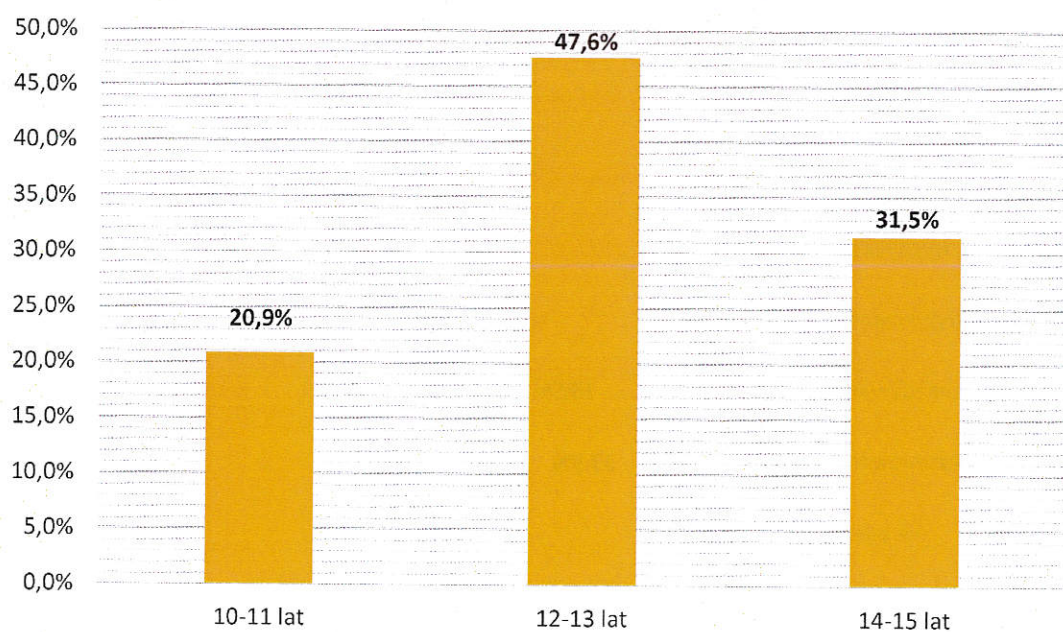

Wykres 1. Klasa: N=187

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (47,6%). 31,5% ankietowanych podało wiek 14-15 lat, natomiast 20,9% zadeklarowało wiek 10-11 lat.

Wykres 2. Wiek: N=187

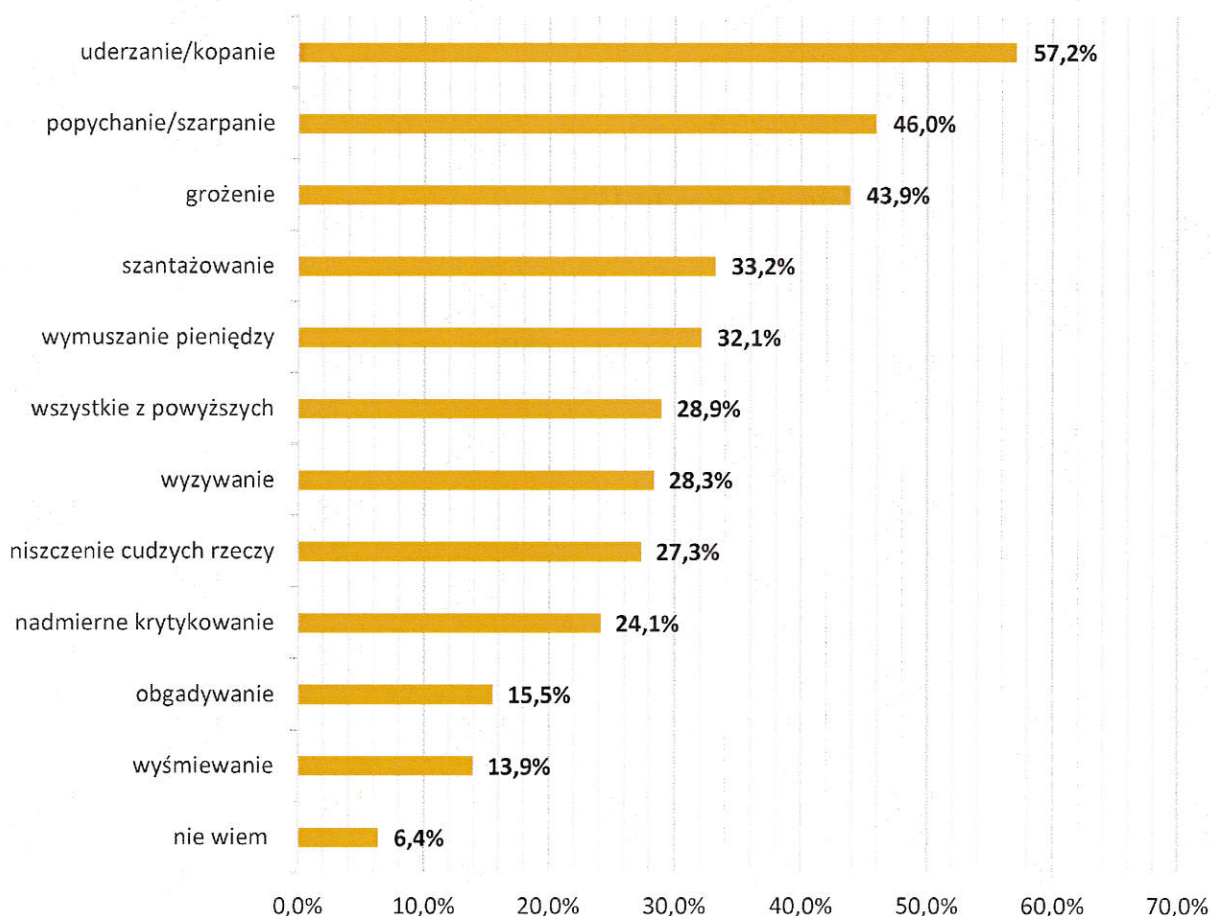

Problem przemocy

W pierwszej kolejności uczniów ze szkół zlokalizowanych w gminie Mniów zapytano o to, jakie ich zdaniem zachowania dotyczą przemocy. Ponad połowa ankieterowanych zadeklarowała, iż takimi zachowaniami jest uderzanie/kopanie (57,2%), w opinii 46,0% uczniów jest to popychanie/szarpanie, zaś według 43,9% – grożenie. W dalszej kolejności wskazywano na: szantażowanie (33,2%), wymuszanie pieniędzy (32,1%), wyzywanie (28,3%), a także niszczenie cudzych rzeczy (27,3%). Najmniej odpowiedzi padło natomiast na: nadmierne krytykowanie (24,1%), obgadywanie (15,5%) oraz wyśmiewanie (13,9%). Zdaniem 28,9% respondentów wszystkie z wymienionych w kafeterii odpowiedzi są przemocą, natomiast 6,4% badanych uczniów nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 3. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=187

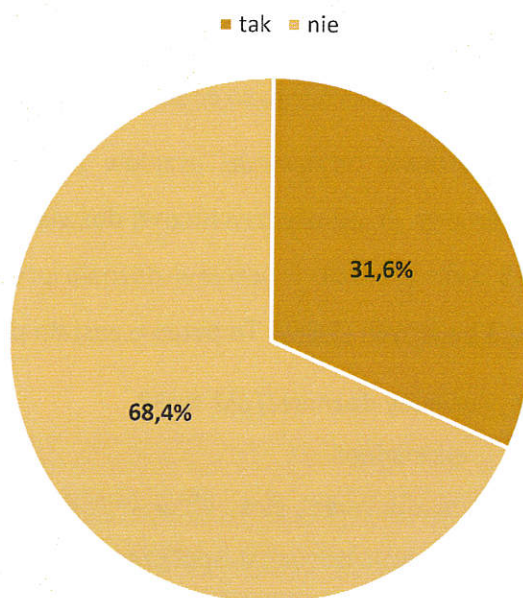
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W trakcie badania ankietowego oszacowano również skalę problemu przemocy wśród uczniów z gminy Mniów. Analizie poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie pokazują, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy przemocy doświadczyło 31,6% uczniów.

Wykres 4. Czy zdarzyło Ci się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy? N=187

W celu pogłębionej analizy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani zdecydowanie najczęściej doświadczyli przemocy ze strony uczniów ze szkoły – na tę odpowiedź wskazało 27 osób tj. 49,1%. 19 odpowiedzi padło na rodzzeństwo (34,6%). 13 osób doznało przemocy ze strony kolegów/koleżanek spoza szkoły (23,6%). Doznanie przemocy ze strony taty zadeklarowało 6 osób (10,9%), natomiast ze strony mamy 4 ankietowanych (7,3%). 9 osób wskazało na inne, bliżej nie określone osoby (16,4%). 4 uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 6. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=55

<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
uczniowie ze szkoły	49,1%	27
rodzeństwo	34,6%	19
koledzy/koleżanki spoza szkoły	23,6%	13
inne osoby	16,4%	9
tata	10,9%	6
mama	7,3%	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie dotyczące rodzajów doznawanej przez nich przemocy. Przemocy psychicznej doświadczyło 38 badanych (73,1%), a przemocy fizycznej – 15 osób (28,9%), 6 uczniów doznało przemocy seksualnej (11,5%), zaniedbania doświadczyło 3 badanych (5,8%). To pytanie zostało pominięte przez 7 osób.

Tabela 7. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=52

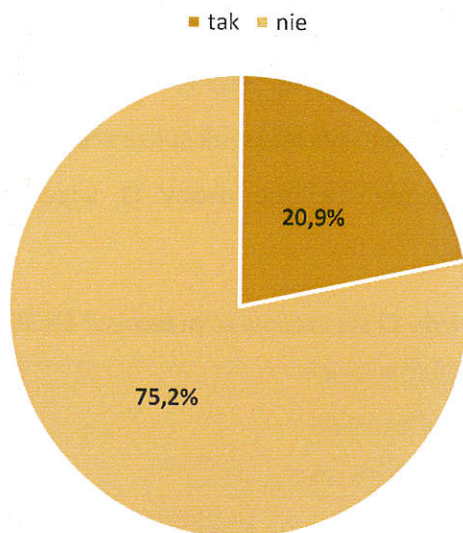
<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	73,1%	38
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	28,9%	15
ktoś dotykał mnie w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	11,5%	6
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	5,8%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatniego roku doszło do sytuacji, w której to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Na to pytanie, twierdzącej odpowiedzi udzieliło 20,9% uczniów.

Wykres 5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=187

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, jaką zastosowali. Można zauważyć, iż przemoc fizyczną zastosowało większość uczniów dopuszczających się takich zachowań (22 osoby, tj. 61,1%), a przemoc psychiczną – 20 ankieterowanych (55,6%). 4 badanych stosowało przemoc seksualną (11,1%), natomiast 3 osoby nie odpowiedziały na to pytanie.

Tabela 8. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=36

<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	61,1%	22
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	55,6%	20
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które sobie ta osoba tego nie życzył/a, mówiłem/am o czymś ciele w sposób który ją zawstydział itp.	11,1%	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Analizie poddane zostały również odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do stosowania przemocy wobec rodzeństwa – wskazały na to 22 osoby, tj. 61,1%, a także wobec uczniów ze szkoły – 14 ankietowanych, tj. 38,9%. Ponadto, 30,6% badanych zadeklarowało stosowanie przemocy wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły (11 osób). Odpowiedzi uczniów padły także na inne, bliżej nieokreślone osoby (1 uczeń, tj. 8,3%). 3 badanych nie odpowiedziało na to pytanie.

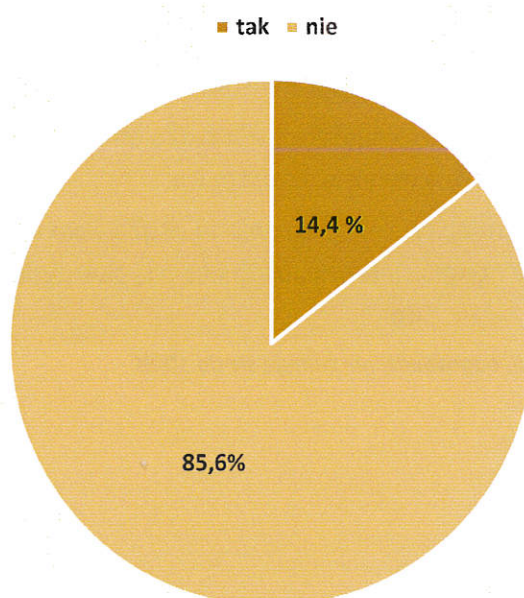
Tabela 9. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=36

<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
rodzeństwa	61,1%	22
uczniów ze szkoły	38,9%	14
kolegów/koleżanek spoza szkoły	30,6%	11
innych osób	8,3%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy byli świadkami zachowań przemocowych w swoim domu. Z przeprowadzonego badania wynika, iż 14,4% ankietowanych było świadkami przemocy domowej.

Wykres 6. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=187

Uczniowie, którzy udzielili twierdzącej odpowiedzi w poprzednim pytaniu, mieli możliwość określenia, kto był sprawcą przemocy w ich domu. 14 badanych przyznało, że najczęściej było to rodzeństwo (58,3%). Ponadto 6 respondentów wskazało na tatę (25,0%), a po 4 osoby na dalszych członków rodziny oraz inne, bliżej niezidentyfikowane osoby (po 16,7%). W 3 przypadkach osobą stosującą przemoc w domu badanych uczniów była mama (12,5%). 3 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

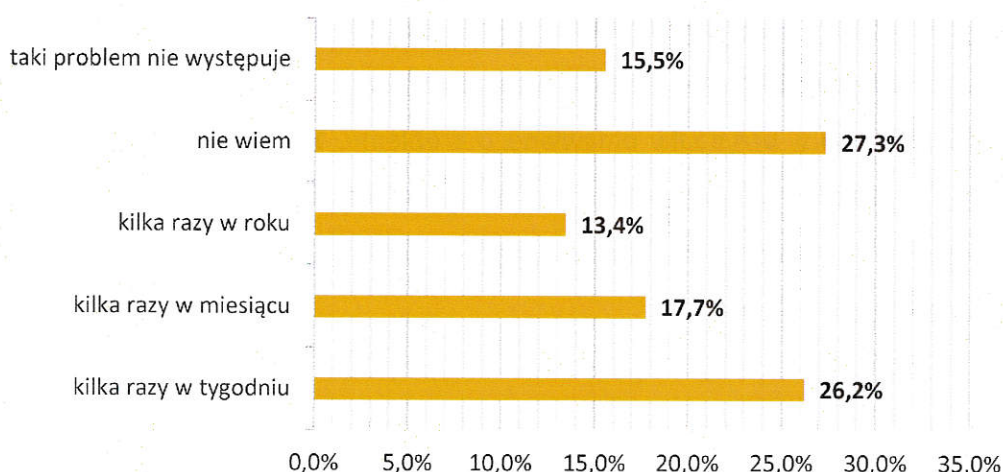
Tabela 10. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=24

<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
rodzeństwo	58,3%	14
tata	25,0%	6
dalsi członkowie rodziny	16,7%	4
inne	16,7%	4
mama	12,5%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Obraz jaki wyłania się z badania to znaczny odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy – przyznała to ponad połowa badanych (57,3%). Z odpowiedzi udzielonych przez 13,4% ankietowanych wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce kilka razy w roku, według 17,7% – kilka razy w miesiącu, a zdaniem 26,2% – kilka razy w tygodniu. 27,3% respondentów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, natomiast 15,5% sądzi, że taki problem nie występuje.

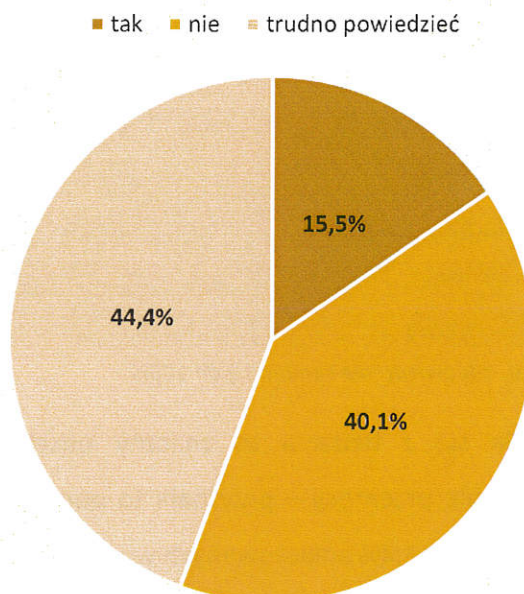
Wykres 7. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=187

W dalszej części badanych zapytano o to, czy uważają, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. gdy ktoś ich zdenerwuje). Jak wynika z zebranych danych, 15,5% badanych zgadza się z tym stwierdzeniem, a przeciwnego zdania jest 40,1% ankietowanych. Odpowiedź „trudno powiedzieć” zaznaczyło 44,4% respondentów.

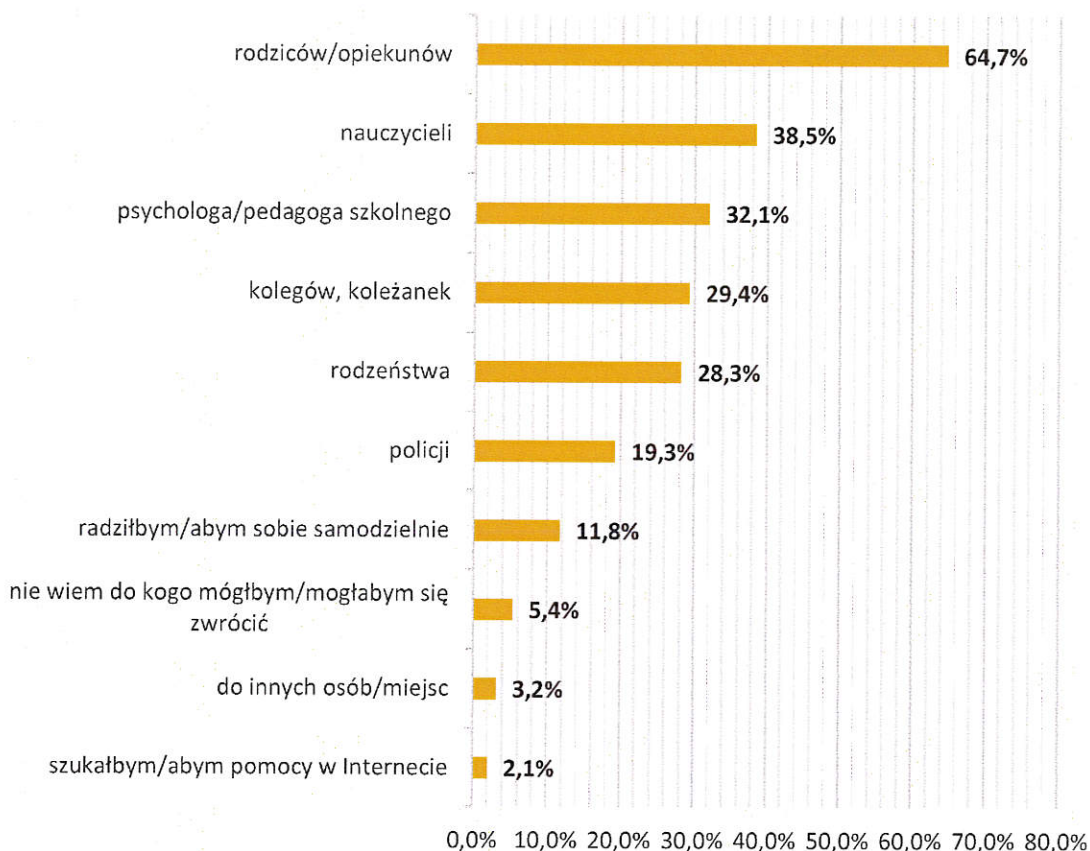
Wykres 8. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=187

W przypadku problemów związanych z przemocą 64,7% młodych mieszkańców Gminy zwróciłoby się o pomoc do rodziców/opiekunów. Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znaleźli się nauczyciele (38,5%), z kolei na trzecim – psycholog/pedagog szkolny (32,1%). 29,4% ankietowanych przyznało, że w razie tego typu problemów zwróciłoby się o pomoc do kolegów lub koleżanek, 28,3% do rodzeństwa, natomiast 19,3% postrzega policję jako godną zaufania w przypadku omawianego problemu. 11,8% badanych radziłoby sobie w takich sytuacjach samodzielnie, z kolei 3,2% respondentów podało inne osoby m. in. *przyjaciół* czy *księdza*. Należy zauważyć, że 5,4% ankietowanych nie wie, do kogo mogłoby się zwrócić o pomoc.

Wykres 1. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=187

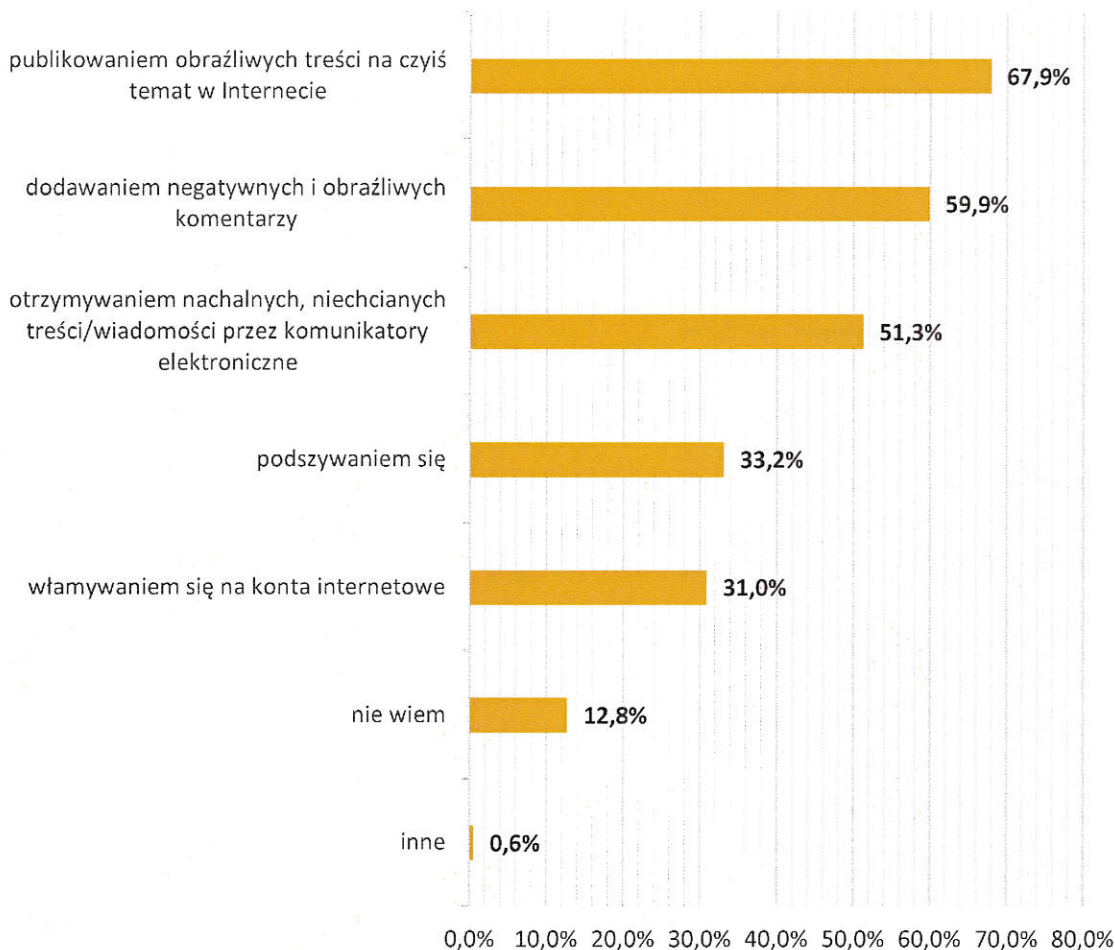

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne pytania zadawane respondentom dotyczyły zagadnienia cyberprzemocy. W pierwszej kolejności podjęto próbę rozpoznania z czym jest utożsamiany przez badanych ten rodzaj przemocy. Najwięcej wskazań uzyskało publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (67,9%) oraz dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (59,9%). 51,3% ankietowanych za cyberprzemoc uznaje otrzymywanie nachalnych, niechcianych treści/wiadomości przez komunikatory elektroniczne, 33,2% – podszywanie się, a 31,0% włamywanie się na konta internetowe. 12,8% ankietowanych uczniów nie posiada wiedzy w omawianym zakresie, natomiast 0,6% podało inne, bliżej nieokreślone działania.

Wykres 10. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=187

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 19,1% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosowało 5,0% ankietowanych. Część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż odpowiedź „trudno powiedzieć” wskazało 6,9% osób w przypadku stosowania cyberprzemocy i 12,4% w zakresie doświadczenia jej.

Tabela 11. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)?
N=187

odpowiedź	tak		nie		trudno powiedzieć	
	%	liczba odp.	%	liczba odp.	%	liczba odp.
doznałem/am cyberprzemocy	19,1%	31	68,5%	111	12,4%	20
stosowałem/am cyberprzemoc	5,0%	8	88,1%	140	6,9%	11

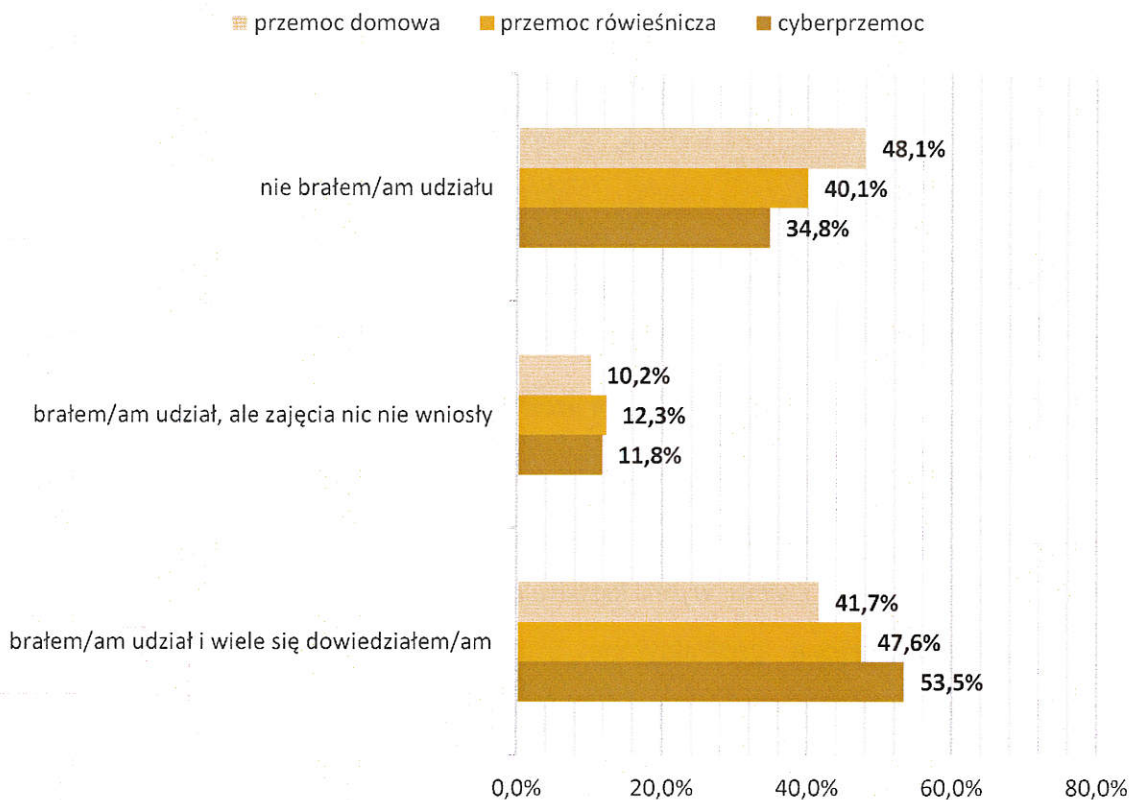
Działania profilaktyczne

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli okazję ocenić podejmowane w szkole działania profilaktyczne w ciągu ostatnich 2 lat. Interesowało nas w jakich zajęciach badani brali udział oraz jak je oceniają. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco:

- pozytywnie zajęcia profilaktyczne z cyberprzemocy oceniło 53,5% uczniów, w zakresie przemocy rówieśniczej – 47,6%, natomiast dotyczące przemocy domowej – 41,7%;
- odpowiedź „brałem/am udział, ale zajęcia nic nie wniosły” zaznaczyło 11,8% w przypadku zajęć dotyczących cyberprzemocy, 12,3% – przemocy rówieśniczej, natomiast 10,2% odnośnie zajęć dotyczących przemocy domowej;
- brak uczestnictwa w zajęciach profilaktycznych zadeklarowało 34,8% respondentów w przypadku zajęć dotyczących cyberprzemocy, 40,1% – przemocy rówieśniczej, a przemocy domowej – 48,1%.

Wykres 11. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=187

Uczniowie zostali zapytani również o to, jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest ich zdaniem najciekawsza/najefektywniejsza. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco: 43,9% uznaje za najciekawsze/najefektywniejsze zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, z kolei 31,0% – zajęcia z przedstawicielem policji. 14,4% badanych wskazało na zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych, natomiast 13,4% odpowiedzi padło na spektakl muzyczny lub musical profilaktyczny. 12,3% osób stwierdziło, że żadna z wymienionych form nie byłaby dla nich ciekawa/efektywna. Najniższy odsetek badanych (2,1%) podał inne, bliżej nieokreślone formy zajęć profilaktycznych, natomiast 21,9% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 12. Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=187

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

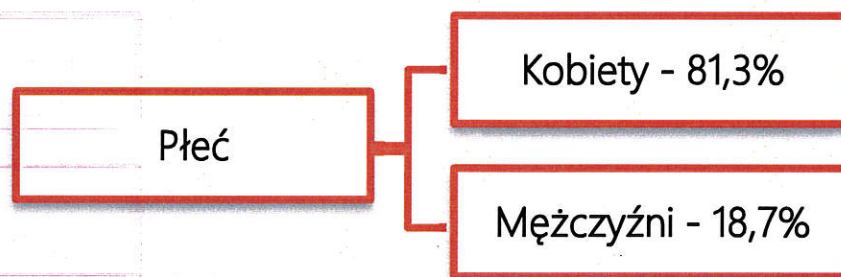
Dorośli mieszkańcy

W niniejszym rozdziale przedstawiona została skala zjawiska przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy oraz w ich otoczeniu. Ponadto, analizie poddano ich wiedzę na temat zagadnień związanych z przemocą domową, opinię badanych względem tego zjawiska oraz ich stosunek do stosowania przemocy jako metody wychowawczej.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Mniów wzięło udział 80 mieszkańców mających więcej niż 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu znaczną przewagę miały kobiety – stanowiły one 81,3% ogółu, natomiast mężczyźni przekazali pozostałe 18,7% ankiet.

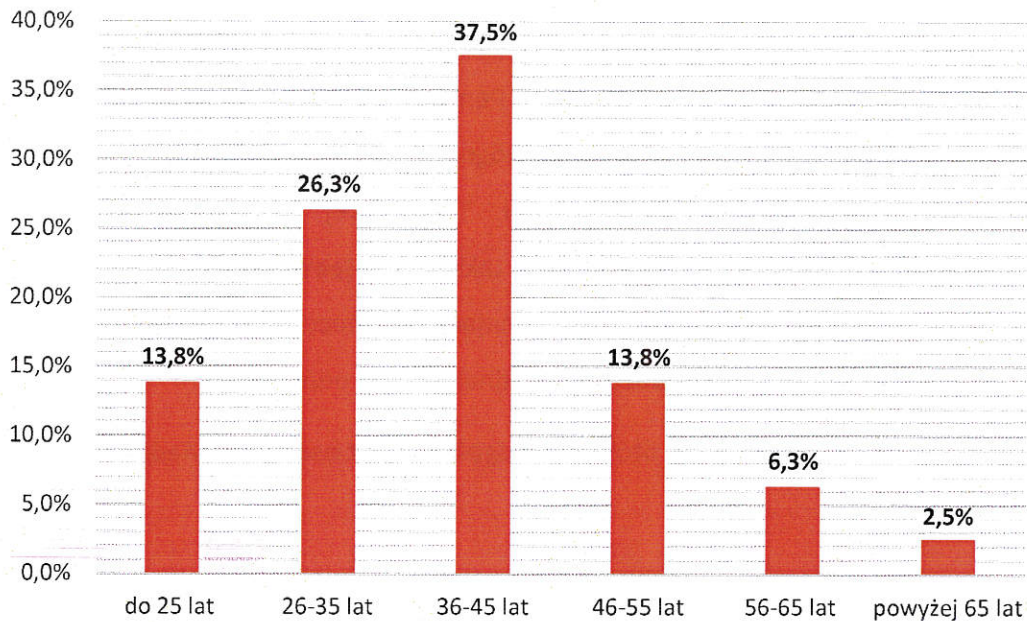
Rysunek 2. Płeć: N=80

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 36-45 lat (37,5%) oraz w wieku 26-35 lat (26,3%). Mniejszą część ankiet wypełnili badani znajdujący się w przedziale wiekowym 46-55 lat oraz do 25 lat (po 13,8%). Osoby w przedziale 56-65 lat stanowiły 6,3% badanych, natomiast najmniejszy udział w badaniu miały osoby powyżej 65 lat (2,5%).

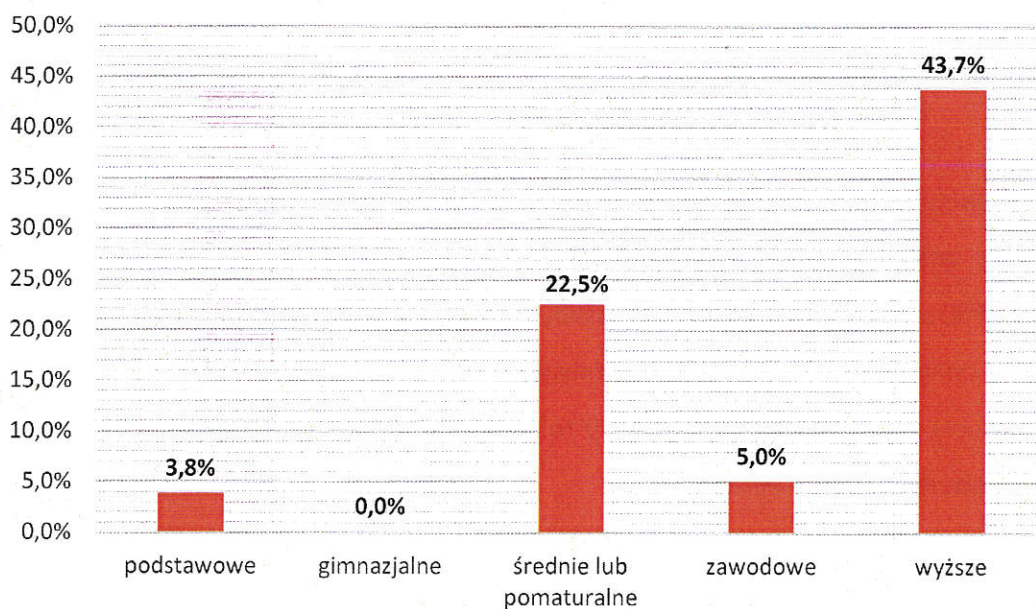

Wykres 2. Wiek: N=80

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (43,7%). 22,5% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, 5,0% z wykształceniem zawodowym, natomiast 3,8% ankietowanych zakończyło swoją edukację na poziomie podstawowym.

Wykres 14. Wykształcenie: N=80

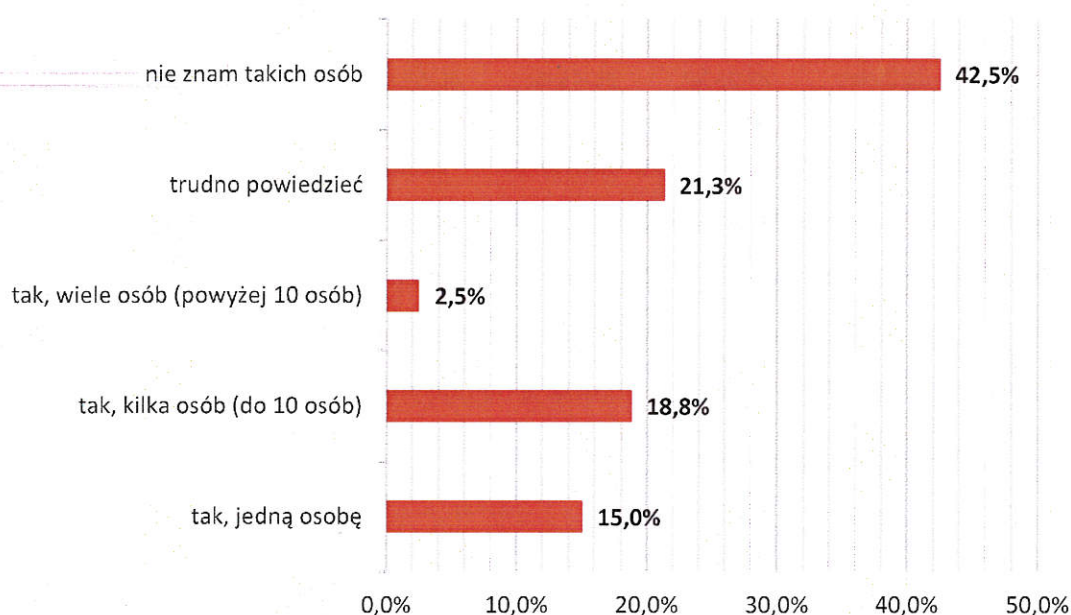

Problem przemocy

Kolejna część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Mniów. Poniższy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 36,3% ankietowanych, wśród których 2,5% zna wiele takich osób (powyżej 10), 18,8% – kilka (do 10 osób), natomiast 15,0% zna jedną osobę doznającą przemocy ze swojego otoczenia. 21,3% ankietowanych miało trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 3. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej? N=80

Badani deklarujący znajomość w swoim otoczeniu osób, które doświadczają przemocy domowej, zostali zapytani o to, kim jest osoba jej doznająca. Zdecydowana większość respondentów stwierdziła, że są nimi osoby dorosłe mające 18-60 lat – 85,7% (24 osoby). Mniejszy odsetek ankietowanych wskazywał na dzieci, tj. osoby do 18 roku życia – 32,1% (9 osób) oraz osoby starsze (powyżej 60 roku życia) – 10,7% (3 osoby). 1 ankietowany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

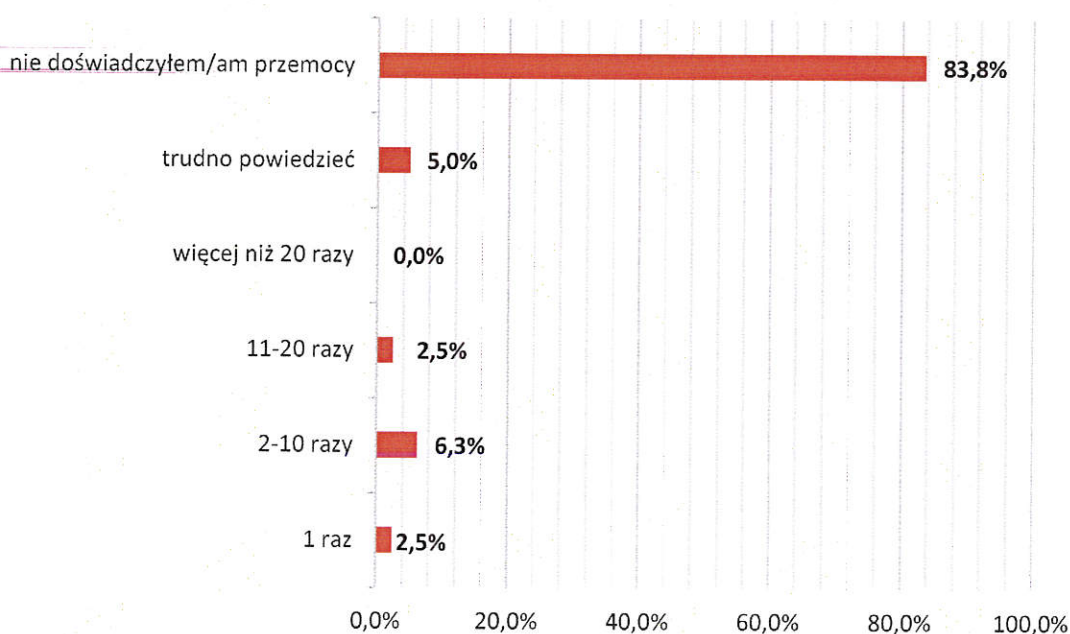
Tabela 12. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=28

<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
dzieckiem do 18 roku życia	32,1%	9
osobą dorosłą mającą 18-60 lat	85,7%	24
osobą starszą (powyżej 60 roku życia)	10,7%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Skala problemu przemocy w gminie Mniów została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, doświadczyli zjawiska przemocy domowej. Z zebranych danych wynika, że w tym okresie przemocy doświadczyło 11,3% badanych, z czego po 2,5% doznało jej jednokrotnie lub 11-20 razy, natomiast 6,3% wskazało na częstotliwość 2-10 razy. 5,0% miało problem z jednoznaczną odpowiedzią na postawione pytanie.

Wykres 4. Jak często, w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=80

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy w ciągu ostatniego roku, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że wszyscy odpowiadający doświadczyli przemocy psychicznej (9 osób, tj. 100,0%). Dodatkowo 4 ankietowanych spotkało się również z przemocą fizyczną (44,4%), 3 z przemocą ekonomiczną (33,3%), a jedna osoba z zaniedbaniem (11,1%).

Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=9

<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
przemoc psychiczna	100,0%	9
przemoc fizyczna	44,4%	4
przemoc ekonomiczna	33,3%	3
zaniedbanie	11,1%	1
przemoc seksualna	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że 6 ankietowanych doznało przemocy ze strony męża/żony (66,7%), 2 osoby wskazały na dziecko/dzieci (22,2%), a po jednym badanym na tatę, partnera/partnerkę oraz dziadków (po 11,1%).

Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=9

<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
mąż/żona	66,7%	6
dziecko/dzieci	22,2%	2
tata	11,1%	1
partner/partnerka	11,1%	1
dziadkowie	11,1%	1
dalsi członkowie rodziny	0,0%	0
rodzeństwo	0,0%	0
mama	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

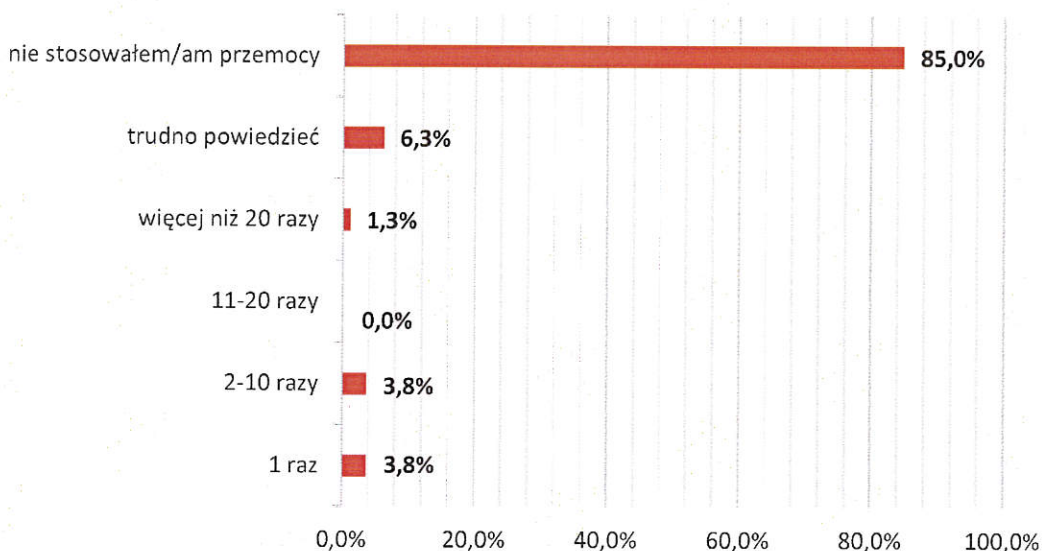
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznało się 8,9% ankietowanych, z czego 3,8% podejmowało się tego jednokrotnie lub 2-10, natomiast 6,3% badanych zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 5. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=80

W dalszej kolejności poproszono badanych o określenie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. 6 osób (85,7%) przyznało się do stosowania przemoc fizycznej, a 3 osoby (42,9%) do przemoc psychicznej.

Tabela 15. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a? w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=7

<i>odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba odp.</i>
przemoc fizyczna	85,7%	6
przemoc psychiczna	42,9%	3
przemoc seksualna	0,0%	0
przemoc ekonomiczna	0,0%	0
zaniedbanie	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Jak wynika z odpowiedzi respondentów, po 4 badanych deklarujących stosowanie przemocy, kierowało ją w stronę męża/żony oraz dziecka/dzieci (po 57,1%), a 1 respondent wskazał na stosowanie jej wobec taty (14,3%).

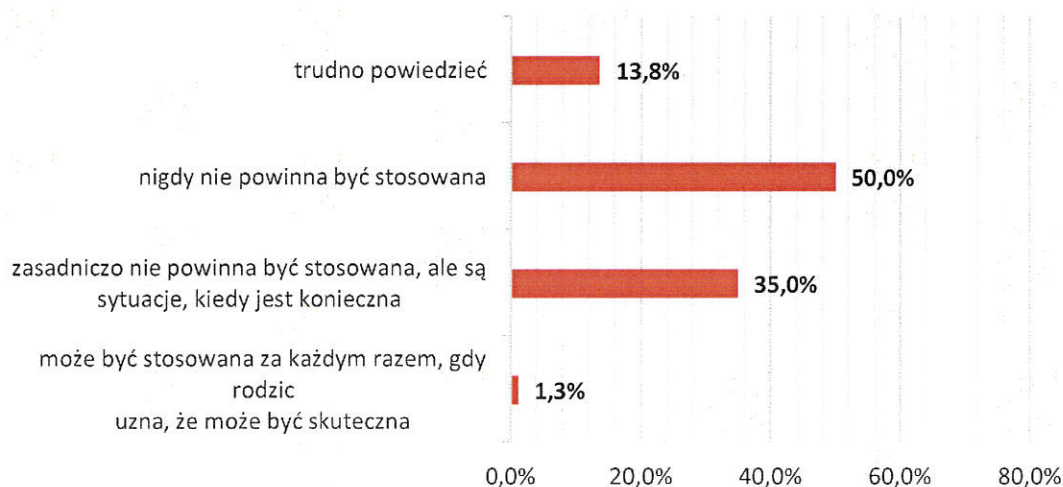
Tabela 16. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=7

odpowiedź	%	liczba odp.
męża/żony	57,1%	4
dziecka/dzieci	57,1%	4
taty	14,3%	1
rodzeństwa	0,0%	0
mamy	0,0%	0
partnera/partnerki	0,0%	0
dziadków	0,0%	0
dalszych członków rodziny	0,0%	0
innych osób	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych (np. „klapsów”) w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – 1,3% badanych twierdzi, że stosowanie kar fizycznych jest metodą wychowawczą, która może być stosowana za każdym razem, gdy rodzic uzna, że może być skuteczna, natomiast 35,0% badanych uważa, że kary fizyczne zasadniczo nie powinny być stosowane, ale są sytuacje, kiedy są konieczne. 50,0% mieszkańców negatywnie ocenia tego typu zachowanie, a trudności z jednoznacznym ustosunkowaniem się do tego pytania przejawiało 13,8% badanych.

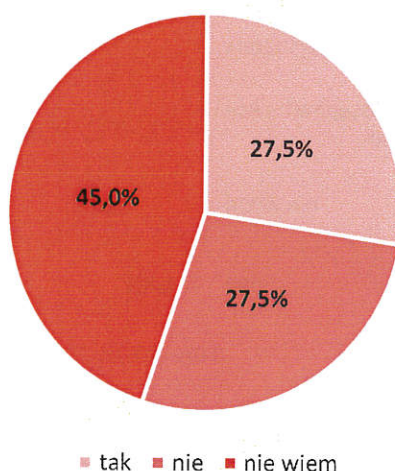
Wykres 6. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. „klaps”) jest metodą wychowawczą, która: N=80

Dorośli mieszkańcy zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie czy postrzegają przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy. 27,5% badanych odpowiedziało twierdząco, kolejne 27,5% wybrało odpowiedź przeczącą, natomiast pozostałe 45,0% osób nie posiada wiedzy w tym zakresie.

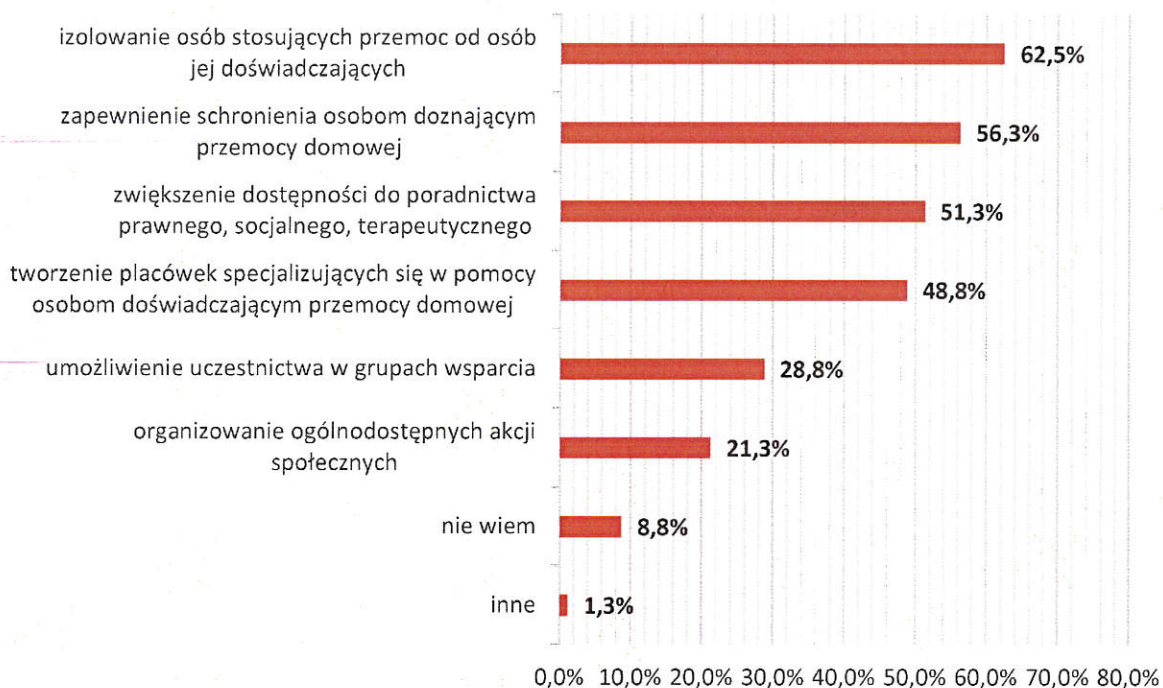
Wykres 7. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=80

Następnie dorośli mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie zadań, które w ich opinii byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej. Zebrany materiał badawczy wykazał, że za najważniejsze uznano izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających (62,5%), zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej (56,3%), a także zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (51,3%). Ponadto 48,8% badanych za istotne uważa tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, 28,8% – umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia, a 21,3% badanych – organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych. 1,3% dorosłych mieszkańców Gminy wyróżniło inne działania, wśród których wymienić można m. in. *szkolenia dla policjantów z zakresu wiedzy na temat przemocy domowej oraz tego jak postępować podczas interwencji*. Brak wiedzy w tym zakresie wykazało 8,8% respondentów.

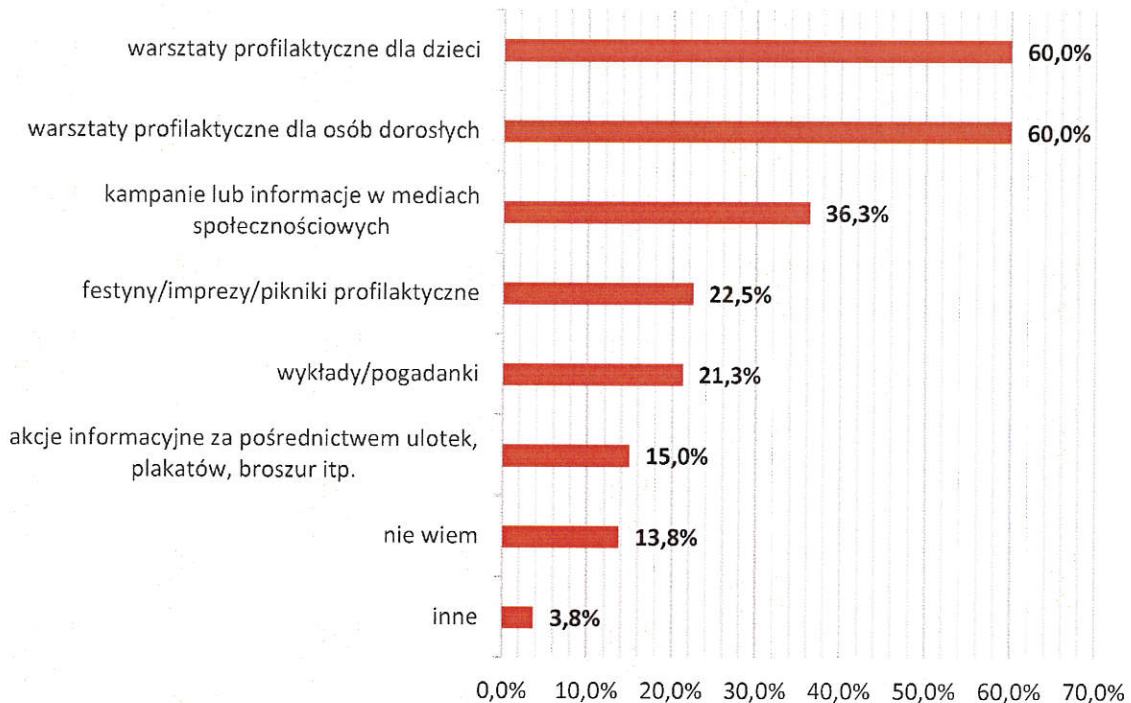
Wykres 20. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=80

W opinii większości mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie Gminy przyniosą warsztaty profilaktyczne, zarówno te skierowane do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych (po 60,0%). Istotne wydają się być również kampanie lub zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych (36,3%) oraz organizowanie festynów/impres/pikników profilaktycznych (22,5%). 21,3% respondentów wskazało na wykłady/pogadanki, a 15,0% na akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. 3,8% wskazało inne działania, wśród których możemy wyróżnić m. in. *opiekę pracownika socjalnego, kontrolę sytuacji osób starszych, wizyty dzielnicowe w każdym z domów w Gminie i oferowanie pomocy*. Dodatkowo, ankietowani zwrócili uwagę na problem zwierząt z terenu Gminy, które również doświadczają przemocy. 13,8% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

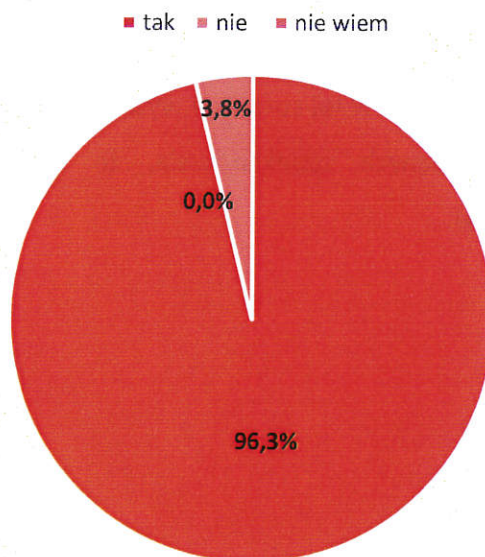

Wykres 21. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=80

Ankietowani wyrazili także swoją opinię na temat tego, czy uważają przemoc domową za przestępstwo. Zdecydowana większość mieszkańców odpowiedziała twierdząco na to pytanie (96,3%). 3,8% respondentów nie wyraziło jednoznacznej opinii i zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 22. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa to przestępstwo? N=80

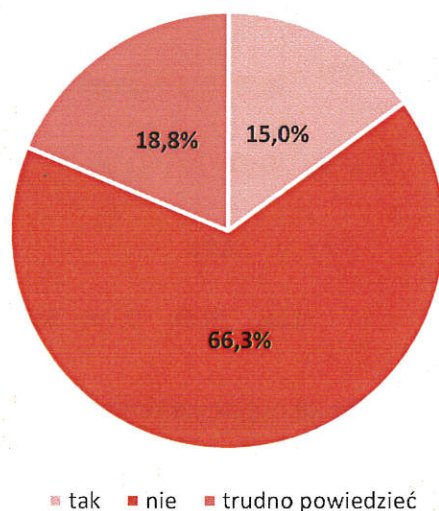

Cyberprzemoc

Kolejne pytania dotyczyły doznawania cyberprzemocy przez mieszkańców Gminy. Jak wynika z uzyskanych danych, tego rodzaju przemocy doświadczyło w ciągu ostatnich 12 miesięcy 15,0% badanych, a 18,8% respondentów nie potrafiło jednoznacznie określić, czy doświadczyło cyberprzemocy.

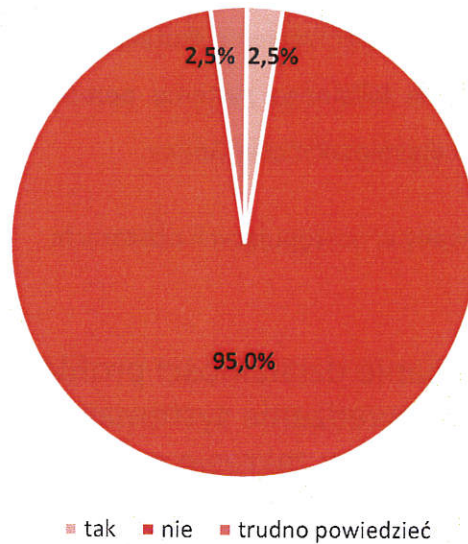
Wykres 23. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=80

Ostatnie z pytań zadanych dorosłym mieszkańcom Gminy było analogiczne do poprzedniego, natomiast tym razem dotyczyło stosowania cyberprzemocy przez respondentów w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Do stosowania tego rodzaju przemocy w tym czasie przyznało się 2,5% ankietowanych. Taki sam procent badanych osób miał trudności w określeniu swojego stanowiska w tej sprawie i wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”. Przeważająca większość badanych zadeklarowała, że nie stosowała cyberprzemocy w omawianym czasie (95,0%).

Wykres 24. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=80

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Mniów, poprzez wzmocnienie skuteczności działań i rozwijanie działalności profilaktycznej oraz wspieranie lokalnego systemu pomocy przy zapewnieniu wysokiego poziomu usług pomocowych dla mieszkańców Gminy.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

1. Rozwijanie działalności profilaktycznej i edukacyjnej oraz prowadzenie systematycznej diagnozy społecznej w zakresie przemocy domowej

Ip.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenie ich wykonania właściwym podmiotom.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	ZI, UG.
2.	Rozpowszechnianie informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań podjętych w celu rozpowszechnienia informacji.	ZI, UG, PP, GKRPA, NGO, PIK, CUW, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
3.	Organizowanie, prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UG, PP, GKRPA, CUS, NGO, GBP, placówki oświatowe.
4.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.	Liczba zrealizowanych programów/warsztatów.	UG, PP, GKRPA, NGO, CUS, GBP, placówki oświatowe.
5.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego.	UG, NGO, GBP, CUS, placówki oświatowe.
6.	Wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.	Liczba zrealizowanych programów.	UG, NGO, CUS, placówki oświatowe.
7.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Gminy poprzez systematyczne przeprowadzanie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów szkół.	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy problemu przemocy.	UG, CUS, placówki oświatowe.

8.	Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez NGO.	Liczba zrealizowanych działań.	UG, NGO.
9.	Prowadzenie poradnictwa przede wszystkim poprzez działania edukacyjne ukierunkowane na wzmocnienie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów środowisku zagrożonym przemocą domową a także w odniesieniu do grup ryzyka.	Liczba placówek prowadzących poradnictwo zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	UG, placówki oświatowe.
		Liczba osób którym udzielano porad.	
10.	Współpraca z mediami oraz sektorem NGO w celu upowszechniania informacji dotyczących możliwych form uzyskania wsparcia.	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych.	UG, CUS, NGO, media
11.	Budowa świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjno-profilaktycznych, organizację pogadarek oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych itp.	Liczba wydanych materiałów edukacyjnych.	ZI, UG, PP, GKRPA, CUS, NGO, placówki oświatowe.
		Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej.	

2. Wzmocnienie skuteczności wsparcia i ochrony osób doświadczających przemocy domowej

lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Udzielanie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia.	ZI, CUS, PCPR, UG.
2.	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba porad udzielonych osobom doświadczającym przemocy.	ZI, GKRPA, CUS, UG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
		Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	
3.	Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą domową.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	CUS.
4.	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba wszczętych/zakończonych procedur.	ZI, GKRPA, CUS, PP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
		Liczba rodzin objętych procedurą.	
5.	Wsparcie socjalne rodzin, w których występuje problem przemocy domowej.	Liczba rodzin, objętych pracą socjalną.	CUS.
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	CUS.

7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, CUS.
8.	Kontynuowanie działalności PK w zakresie wsparcia osób uwikłanych w problem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny.	Liczba osób objętych wsparciem PK.	GKRPA, PK, UG.
9.	Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do realizacji procedur „Niebieskie Karty”.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.	ZI.
		Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych.	
10.	Udostępnianie baz danych zawierających informacje nt. istniejących placówek udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	Liczba podmiotów, którym zostały przekazane aktualne bazy danych.	UG, CUS, ZI, PIK.
12.	Współpraca między samorządem a organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	UG, NGO.
13.	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.	Liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych/grupowych.	UG, CUS, placówki oświatowe.

14.	Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba opracowanych/ zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej.	UG, NGO.
15.	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.	Liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej.	UG.

3. Zwiększenie efektywności działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową

lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach stosowania przemocy oraz zobowiązanie ich do podejmowania działań zmierzających do zaprzestania jej stosowania, w tym do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w Programie.	ZI, PP.
		Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”.	
2.	Motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób, które podjęły udział w Programie.	GKRPA, ZI.
3.	Motywowanie i/lub kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych stosujących przemoc domową.	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.	GKRPA.
4.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoba zwykle lub regularnie przebywa.	Liczba interwencji związanych z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.	PP.
5.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w obowiązkowym programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.	ZI, PP.

6.	Podjęmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	ZI, PP.
7.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.	CUS.
8.	Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych i/lub wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny.	Liczba programów edukacyjnych i/lub wspierających realizowanych w Gminie.	UG, NGO.
9.	Rozpowszechnienie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe intytlacji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania kierowane do osób stosujących przemoc domową.	Liczba przekazanych informatorów.	GKRPR, CUS, UG.

4. Doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej

lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Przeprowadzanie szkoleń/ seminariów/konferencji dla pracowników instytucji i organizacji o tematyce udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych szkoleń/seminariów/konferencji.	ZI, UG, CUS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
2.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	ZI.
3.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach.	ZI.
		Liczba przeprowadzonych szkoleń.	
4.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa i grup wsparcia.	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.	UG.
5.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.	PP, ZI.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Mniów, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- osób i instytucji zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030 zakłada:

- zmianę biernych postaw społeczności lokalnej względem zjawiska przemocy domowej,
- podniesienie jakości funkcjonowania rodzin, w tym promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- poszerzenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy,
- wzmocnienie efektywności działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- wzrost liczby działań dotyczących profesjonalnej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030 finansowane będą z budżetu Gminy, w tym budżetu CUS oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć przynajmniej jedną z niżej wymienionych technik badawczych, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Wójtowi Gminy Mniów przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Mniowie. Za koordynowanie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030** odpowiedzialny jest Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Mniowie.

Realizacja **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030** obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 17. Harmonogram wdrażania Programu.

etap	wyszczególnienie	termin realizacji
etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Mniów o przyjęciu do realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030”.	III kwartał 2024 r.
etap II	Koordinacja realizacji zadań objętych Programem.	III kwartał 2024 r. – IV kwartał 2030 r.
etap III	Monitoring.	corocznie w okresie od 2025 r. do 2030 r.
etap IV	Ewaluacja Programu.	I kwartał 2031 r.

Źródło: Opracowanie własne.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotyczącym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą czynników takich jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu gminy Mniów stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doznających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w **Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Mniów na lata 2024-2030**, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

BIBLIOGRAFIA

1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, Openfield Research&Communications, Opole 2019.
2. Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2019.
3. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>
4. <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cykle-przemocy-w-rodzinie>.
5. J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.
6. Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, KANTAR, 2019.
7. Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, 2021.
8. Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, Warszawa
9. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232).
10. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2021-2023.
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 424 z późn. zm.).

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Płeć: N=187	20
Rysunek 2. Płeć: N=80	33

Spis tabel

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.	13
Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy domowej w gminie Mniów w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	16
Tabela 3. Dane dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2021-2023	17
Tabela 4. Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023	18
Tabela 5. Liczba osób dotkniętych przemocą, z którymi kontaktowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023	18
Tabela 6. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=55	23
Tabela 7. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=52	23
Tabela 8. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=36.....	24
Tabela 9. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=36	25
Tabela 10. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=24.....	26
Tabela 11. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=187.....	30
Tabela 12. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=28	36
Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=9 ...	37
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=9	37

Tabela 15. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a? w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=7	38
Tabela 16. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=7	39
Tabela 17. Harmonogram wdrażania Programu.	56

Spis wykresów

Wykres 1. Klasa: N=187	20
Wykres 2. Wiek: N=187	20
Wykres 3. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=187	21
Wykres 4. Czy zdarzyło Ci się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy? N=187	22
Wykres 5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=187	24
Wykres 6. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=187	25
Wykres 7. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=187	26
Wykres 8. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=187	27
Wykres 9. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=187.....	29
Wykres 10. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=187	30
Wykres 11. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=187... ..	31
Wykres 12. Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=187.....	32
Wykres 13. Wiek: N=80	34
Wykres 14. Wykształcenie: N=80	34

Wykres 15. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej? N=80	35
Wykres 16. Jak często w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=80.....	36
Wykres 17. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=80.....	39
Wykres 18. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. „klaps”) jest metodą wychowawczą, która: N=80	39
Wykres 19. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=80	40
Wykres 20. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=80.....	42
Wykres 21 Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa to przestępstwo? N=80.....	43
Wykres 22. Czy byłby/aby Pan/i zainteresowany/a poszerzaniem swojej wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w wykładach, spotkaniach, warsztatach organizowanych bezpłatnie przez instytucje na terenie Gminy? N=80.....	43